

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อให้ทราบ ทักษะ ทักษะ และ การให้
คุณค่าต่อการอนุรักษ์ปลาบึกที่ใกล้สูญพันธุ์ของชาวบ้านในชุมชนบริเวณอ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่งัดสมบูรณ์
ชล อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่ ตลอดจนการจับปลาบึกของชาวประมง รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์
ระหว่างความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ การรับรู้ข่าวสาร ตลอดจนปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจและ
สังคม ที่ส่งผลต่อทัศนคติ และการให้คุณค่าต่อปลาบึกว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร ด้วยวิธีการเก็บข้อ
มูล โดยใช้แบบสอบถาม การสังเกตการณ์ ตลอดจนการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง ในการรวบรวมข้อ
มูล เพื่อประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

3.1 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ในการศึกษานี้ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประกอบการศึกษาดังนี้

3.1.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ผู้ศึกษาได้ศึกษารวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยใช้แบบ
สอบถาม การสังเกต รวมทั้งการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง โดยกำหนดขอบเขตการศึกษามีเนื้อหา
ประกอบด้วย

- ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม
- ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ปลาบึกในอ่างเก็บน้ำ
- ข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรประมง
รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับปลาบึก
- ข้อมูลด้านทัศนคติต่อการอนุรักษ์ปลาบึกในอ่างเก็บน้ำ
- ข้อมูลด้านการให้คุณค่าต่อปลาบึกในอ่างเก็บน้ำ
- ข้อมูลด้านการประมงปลาบึกในอ่างเก็บน้ำ

3.1.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ศึกษาข้อมูล จากเอกสารงานวิจัย เอกสารวิชาการ
ตำราเรียน ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประกอบการทำการศึกษา โดยค้นคว้าจากสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ และห้องสมุดภาควิชาเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยแม่โจ้

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากรในการศึกษา คือ 1. กลุ่มชาวประมงที่ขึ้นทะเบียนเรือประมงในอ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่-
จัด จำนวน 215 ราย (ข้อมูลจากหน่วยอนุรักษ์ทรัพยากรประมงน้ำจืดเขื่อนแม่กวัง, 2543) และ

2. หัวหน้าครัวเรือนที่อาศัยในตำบลบ้านเป่า ซึ่งประกอบด้วยหมู่บ้านจำนวน 7 หมู่บ้าน ดังนี้

- หมู่ที่ 1 บ้านแม่โง้ มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 112 ครัวเรือน
- หมู่ที่ 2 บ้านแม่เลิม มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 232 ครัวเรือน
- หมู่ที่ 3 บ้านสบเลิม มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 214 ครัวเรือน
- หมู่ที่ 4 บ้านเป่า มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 140 ครัวเรือน
- หมู่ที่ 5 บ้านแพะ มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 123 ครัวเรือน
- หมู่ที่ 6 บ้านก้างหงส์ มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 182 ครัวเรือน
- หมู่ที่ 7 บ้านดง มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 191 ครัวเรือน

รวมทั้งสิ้น 1,194 ครัวเรือน แยกเป็นชาย 1,896 คน หญิง 1,981 คน รวมทั้งสิ้น 3,877 คน

(ข้อมูลจากแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเป่า, 2544)

3.2.2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา มีอยู่ 2 ลักษณะ คือ

- การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ 1 เลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยเลือกหัวหน้าครัว-
เรือนที่ประกอบอาชีพการประมงในอ่างเก็บน้ำ ที่อาศัยในตำบลบ้านเป่า ช่อแล และอินทขิล อำเภอแม่-
แตง จังหวัดเชียงใหม่ ได้กลุ่มตัวอย่างชาวประมงที่อาศัยในตำบลบ้านเป่าจำนวน 67 ราย ตำบลช่อแล
จำนวน 41 ราย และตำบลอินทขิลจำนวน 22 ราย รวมทั้งสิ้น 130 ราย จากจำนวนทั้งสิ้น 215 ราย (ข้อมูล
จากหน่วยอนุรักษ์ทรัพยากรประมงน้ำจืดเขื่อนแม่กวัง, 2543) เนื่องจากว่าเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง
กับทรัพยากรประมงในอ่างเก็บน้ำมากที่สุด

- การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ทำการสุ่มตัวอย่างหัวหน้าครัวเรือนจากประชากรในตำบลบ้าน-
เป่าโดยใช้หลักของฉัตร ชำของ (อ้างในนัชชัย ทนุผล, 2538) ว่าประชากรที่มีตั้งแต่ 1,000 – 9,000
สามารถใช้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 จากประชากรในตำบลบ้านเป่า (หักกลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาวประมง
ออก 67 ครัวเรือน) 1,127 ครัวเรือน ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 111 ครัวเรือน

จากนั้นคำนวณกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาในแต่ละหมู่บ้านซึ่งขนาดของกลุ่มตัวอย่างของแต่ละ
หมู่บ้านไม่เท่ากันต้องคำนวณสัดส่วนที่เหมาะสม โดยใช้สูตร Nagtalon (1983) ในนัชชัย ทนุผล
(2538)

$$n_i = \frac{n N_i}{N}$$

โดยที่ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

n_i = จำนวนประชากรที่จะสุ่มในแต่ละกลุ่ม

N_i = จำนวนประชากรในแต่ละกลุ่ม

ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแบ่งตามหมู่บ้าน ได้ดังนี้

- หมู่ที่ 1 บ้านแม่ใจ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 11 คริวเรือน
- หมู่ที่ 2 บ้านแม่เลิม จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 23 คริวเรือน
- หมู่ที่ 3 บ้านสบเลิม จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 21 คริวเรือน
- หมู่ที่ 4 บ้านเป่า จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 14 คริวเรือน
- หมู่ที่ 5 บ้านแพะ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 12 คริวเรือน
- หมู่ที่ 6 บ้านก้างหงส์ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 18 คริวเรือน
- หมู่ที่ 7 บ้านดง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 12 คริวเรือน

จากนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากการจับสลาก (Lottery) ตามบัญชีรายชื่อ เลขที่บ้านของกลุ่มตัวอย่างจนครบจำนวน รวมกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจำนวนทั้งสิ้น จำนวน 241 คริวเรือน

- กลุ่มตัวอย่างที่สัมภาษณ์

เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐภายในพื้นที่ดังนี้ เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติศรีลานนา เจ้าหน้าที่หน่วยอนุรักษ์ทรัพยากรประมง กรมประมง และประธานกลุ่มการทำประมงในอ่างเก็บน้ำ

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลและวิธีการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้เครื่องมือในการศึกษา 3 ชนิด คือ

3.3.1 แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยใช้เพื่อการสัมภาษณ์ มีรายละเอียดของเครื่องมือ แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของผู้กรอกแบบสอบถาม 9 ข้อ ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา ระยะเวลาที่อยู่อาศัยบริเวณอ่างเก็บน้ำ อาชีพ รายได้ต่อเดือน ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ สถานภาพทางสังคม และความเกี่ยวข้องกับทรัพยากรในอ่างเก็บน้ำ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ปลาบึกในอ่างเก็บน้ำ จำนวน 7 ข้อ โดยเนื้อหาเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับปลาบึกจากแหล่งต่าง ๆ การรับรู้ถึงจำนวนปลาบึก และระยะเวลาที่ปลาบึกอยู่ในอ่างเก็บน้ำ โดยเป็นคำถามแบบเลือกตอบ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรประมง และความรู้เกี่ยวกับปลาบึก จำนวน 16 ข้อ เป็นคำถามเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อการอนุรักษ์ปลาบึกในอ่างเก็บน้ำ จำนวน 22 ข้อ โดยเป็นคำถามแบบเลือกตอบ 5 ตัวเลือกคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และการให้คุณค่าต่อปลาบึกซึ่งแบ่งเป็น ด้านเศรษฐกิจและการบริโภค 6 ข้อ ด้านการอนุรักษ์สังคมและการศึกษาวิจัย 7 ข้อ รวมทั้งหมด 13 ข้อ เป็นการเลือกตอบ จำนวน 5 ตัวเลือก คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการประมงและการจับปลาบึกในอ่างเก็บน้ำ เป็นคำถามปลายเปิดโดยการสัมภาษณ์ร่วมกับการสังเกตการทำประมง และการจับปลาบึกภายในอ่างเก็บน้ำ

ส่วนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะต่อการอนุรักษ์ปลาบึก

3.3.2 การสัมภาษณ์ (Interview) ใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal interview) โดยใช้คำถามแบบไม่มีโครงสร้าง มีเนื้อหาคำถามเกี่ยวกับ สถานการณ์ของปลาบึกในปัจจุบันรวมทั้งในอ่างเก็บน้ำแม่จัด แนวการอนุรักษ์ปลาบึกในอ่างเก็บน้ำ กระบวนการจัดการอนุรักษ์ของหน่วยงานต่าง ๆ กระบวนการกระจายข่าวสารหรือให้ความรู้เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรประมงในอ่างเก็บน้ำ การให้ชุมชนมีส่วนในการอนุรักษ์ ตลอดจนปัญหาการอนุรักษ์ปลาบึกในอ่างเก็บน้ำของหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบในพื้นที่ รวมทั้งชาวประมงที่เน้นการจับปลาบึก

3.3.3 การสังเกต (Observation) ใช้การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non – Participant observation) โดย สังเกตปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นภายในอ่างเก็บน้ำแม่จัด เช่น พฤติกรรมการทำประมง การค้าขาย การท่องเที่ยว การสนทนา การติดต่อสื่อสารระหว่างชาวบ้านด้วยกันว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการให้ความสำคัญต่อปลาบึกของชาวบ้านอย่างไร

ระดับการให้คะแนนเครื่องมือ

แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับปลาบึก ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรประมงรวมทั้งความรู้เกี่ยวกับปลาบึก ทัศนคติต่อการอนุรักษ์ปลาบึก และการให้คุณค่าต่อปลาบึกในด้านต่าง ๆ ในอ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่จัด มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- เนื้อหาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรประมงรวมทั้งความรู้เกี่ยวกับปลาบึก มีการให้คะแนนดังนี้

ตอบถูก เท่ากับ 1 คะแนน

ตอบผิด เท่ากับ 0 คะแนน

- เนื้อหาเกี่ยวกับทัศนคติต่อการอนุรักษ์ปลาบึกในอ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่จัด ใช้มาตรวัดตามวิธีของ Likert โดยการให้น้ำหนักคะแนนการตอบกำหนดตามวิธี Arbitrary weighting method

(พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) ดังนี้

ทัศนคติต่อการอนุรักษ์ปลาบึกเชิงบวก (Positive)		เชิงลบ (Negative)	
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 5 คะแนน	1	คะแนน
เห็นด้วย	ให้ 4 คะแนน	2	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้ 3 คะแนน	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้ 2 คะแนน	4	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ 1 คะแนน	5	คะแนน

- เนื้อหาเกี่ยวกับการให้คุณค่าต่อปลาบึกในอ่างเก็บน้ำเขื่อนแม่งัด ทั้ง 2 ด้านคือ 1.ด้านเศรษฐกิจและการบริโภค และ 2.ด้านการอนุรักษ์ สังคมและการศึกษาวิจัยโดยให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
มาก	ให้ 4 คะแนน
ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
น้อย	ให้ 2 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

3.4 การสร้างเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้ทำการสร้างเครื่องมือตามลำดับดังนี้

1. กำหนดเนื้อหา โดยศึกษาจากหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างแบบสอบถาม ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของลักษณะคำถามเพื่อให้ได้คำตอบที่ชัดเจนโดยการเข้าไปสังเกตการณ์พื้นที่ศึกษาจริง แล้ววิเคราะห์ปัญหาจากบริบทของสังคมของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ และศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจาก ตำรา เอกสารที่เกี่ยวข้อง

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อประธานที่ปรึกษา และกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ เพื่อตรวจสอบเนื้อหาทางความเที่ยงตรง (Content Validity) ความถูกต้องของภาษา การสื่อความหมายให้ชัดเจน ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขรูปแบบเครื่องมือให้เป็นระเบียบ โดยปรับจนเครื่องมือจะมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

4. นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ชาวบ้านในพื้นที่ หมู่ที่ 7 บ้านดง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 20 คน โดยสังเกตผู้ตอบแบบสอบถามว่ามีความเข้าใจ การสื่อความหมายของเครื่องมือในทางใด แล้วจึงนำมาปรับปรุงเนื้อหา ภาษา ให้ทำความเข้าใจได้ง่ายขึ้น เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้เข้าใจความหมายของเครื่องมือดีขึ้น

5. การวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability analysis) ของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาในส่วนของความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรประมงและความรู้เกี่ยวกับปลาบึกได้ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82 ในส่วนทัศนคติต่อการอนุรักษ์ปลาบึกได้ค่าความ

เชื่อมั่นเท่ากับ 0.84 สำหรับการให้คุณค่าต่อสถาบันศึกษาระดับสูงและการบริโภคและด้านการอนุรักษ์สังคมและการศึกษาวิจัย มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.74 และ 0.70 ตามลำดับ ซึ่งใช้เกณฑ์การตัดสินใจเชื่อมั่นใกล้เคียง 1.00 (ประมาณ 0.70 – 0.90) ซึ่งจากการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทุกส่วน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.70 – 0.90 แสดงว่าแบบสอบถามนั้นมีความน่าเชื่อถือ (สุรพล กาญจนวิจิตร, 2530)

6. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาทัศนคติและการให้คุณค่าต่อสถาบันของชุมชน และความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของชุมชน ดำเนินการ โดย

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ อุทยานแห่งชาติศรีลานนา ตำบลช่อแล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ หน่วยอนุรักษ์ทรัพยากรประมงเขื่อนแม่งัดอุบลรัตน์ อำเภอคอยสะแก จังหวัดเชียงใหม่ และงานส่งน้ำและบำรุงรักษาที่ 3 (เขื่อนแม่งัด) โครงการชลประทานเขื่อนแม่งัด ตำบลช่อแล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ พร้อมทั้งประสานกับหัวหน้ากลุ่มชาวบ้านที่ทำการประมงในอ่างเก็บน้ำ

2. ผู้ทำการศึกษาได้ทำการซักซ้อมความเข้าใจระหว่างผู้ศึกษากับผู้ช่วยเก็บข้อมูล เพื่อให้สื่อความหมายตรงกับวัตถุประสงค์

3. เดินทางเข้าสู่พื้นที่เป้าหมาย โดยผู้ทำการศึกษาเป็นผู้ทำการสอบถามโดยใช้แบบสอบถามสอบถามเนื่องจากว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนมากอ่านเขียนได้ไม่มาก ร่วมกับทีมงานกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

จากแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล โดยการตรวจสอบ จัดหมวดหมู่ ลกรหัส และบันทึกข้อมูลโดยโปรแกรมทางสถิติ SPSS/PC+ แล้วนำเสนอในรูปการพรรณนาและตารางดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม วิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา ซึ่งประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequency) การกระจายร้อยละ (Percentage) ค่ามัธยฐานเลขคณิต (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าสูงสุด - ต่ำสุด (Maximum - Minimum)

2. เกณฑ์การแบ่งระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรประมง รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับปลาที่ใช้เกณฑ์ การวัดแนวโน้มเข้าสู่ศูนย์กลางโดยใช้มัธยฐานในการแบ่งระดับความรู้ความเข้าใจ ได้ดังนี้

คะแนนต่ำกว่าค่ามัธยฐาน (Median) หมายถึง ความรู้ความเข้าใจต่ำ

คะแนนมากกว่าค่ามัธยฐาน (Median) หมายถึง ความรู้ความเข้าใจสูง

$$r_{xy} = \frac{N\sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2][N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

X หมายถึง คะแนนรวมของตัวแปรอิสระ

Y หมายถึง คะแนนรวมของตัวแปรตาม

N หมายถึง จำนวนคนในกลุ่ม

โดยกำหนดระดับความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์ Phi และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r) ตามเกณฑ์ของ พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ (2531) ดังนี้

ค่า r และ Phi	แสดงว่า
+ 0.70 ขึ้นไป	ความสัมพันธ์ในทางบวกและสูง
+ 0.50 ถึง + 0.69	ความสัมพันธ์ในทางบวกและมากพอสมควร
+ 0.30 ถึง + 0.49	ความสัมพันธ์ในทางบวกและปานกลาง
+ 0.10 ถึง + 0.28	ความสัมพันธ์ในทางบวกและต่ำ
+ 0.01 ถึง + 0.09	ความสัมพันธ์ในทางบวกและแทบไม่มีความสัมพันธ์เลย
0.00	ไม่มีความสัมพันธ์เลย
- 0.01 ถึง - 0.09	ความสัมพันธ์ในทางลบและแทบไม่มีความสัมพันธ์เลย
- 0.10 ถึง - 0.29	ความสัมพันธ์ในทางลบและต่ำ
- 0.30 ถึง - 0.49	ความสัมพันธ์ในทางลบและปานกลาง
- 0.50 ถึง - 0.69	ความสัมพันธ์ในทางลบและมากพอสมควร
- 0.70 ขึ้นไป	ความสัมพันธ์ในทางลบและสูงมาก